

**LATVIJAS SENĀTA
NOLĒMUMU ATZIŅAS:
VĒSTURISKAIS
MANTOJUMS**

Latvijas Senāta nolēmumu atziņas: vēsturiskais mantojums

Izdevējs Latvijas Republikas Augstākā tiesa
Sagatavoja Judikatūras un zinātniski analītiskā nodaļa
Redaktore Anita Zikmane

Iespiests SIA „Dardedzes hologrāfija”
Metiens 150 eksemplāri
Rīga, 2019

ISBN 978-9934-8261-5-3

REZOLŪCIJA PAR KRIMINĀLVAJĀŠANAS UZSĀKŠANU PAR SENĀTA APVAINOŠANU (sūdzības izspriešana partejiski)

Senāta Apvienotā sapulce 25/1925¹

Rezolūcija.

LATVIJAS SUVERĒNĀS TAUTAS VĀRDĀ

1925.g. marta mēneša „6.” dienā Latvijas Senāts Apvienotās sapulces rīcības sēdē, kurā piedalījās:

priekšsēdētājs senators K.Valters,
senatori K.Ozoliņš,
Dr. A.Lēbers,
B.Nagujevskis,
A.Sīmanis,
A.Gubens,
J.Kalacs,
A.Pētersons,
virsprokurors A.Haritonovskis,
virssekretārs A.Zonne,

caurlūkojis Apvienotās sapulces priekšsēdētāja iekustināto jautājumu par apsūdzības celšanu sakarā ar šī gada avīzē „Sociāldemokrāts” Nr.47 iespiesto rakstu „Cienīgu atbildi demokrātijas ienaidniekiem, strādnieku slepkavotājiem un Niedras atbrīvotājiem!”, izklausījis virsprokurora atzinumu, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 1213.³p. (1924.g. redakcijā) nolēm j: paziņot Rīgas apgabaltiesas prokuroram kriminālvajāšanas uzsākšanai uz Sodū lik. 154.p. 2.d. pret laikraksta „Sociāldemokrāts” redaktoru Kristapu Eliasu un citiem vainīgiem par iespiesto minētā laikraksta 1925.g.Nr.47 rakstu „Cienīgu atbildi demokrātijas ienaidniekiem, strādnieku slepkavotājiem un Niedras atbrīvotājiem!”, ar kuru autors resp. redaktors, pierakstot Senātam, ka Senāts izspriedis Niedras sūdzības lietu partejiski – „Beidzot jums jādod noteikta atbilde tiem, kas par savai dzīvei galveno mērķi ir sprauduši lielāko tautas nodevēju Niedras un Vankina glābšanu no soda. Pēdējā brīdī augstākā tiesu iestāde – Senāts uz Niedras sūdzības pamata nolēmis atcelt Niedras arestu un šis noziedznieks kļūs atkal brīvs. Šis likums, uz kura pamata Latvijā apcietināti un no Latvijas izraidīti jau simtiem strādnieku, izrādījies par „nelikumīgu” priekš Niedras. Tā ir „smalka taisnība”, pareizāk sakot, katras taisnības izvarošana par labu tautas nodevējam,” – ir Senātu apvainojis, izrādot necienību valsts varai.

¹ LVVA 1535.fonds, 13.apraksts, 203.lieta, 1.lp. Nav publicēts.

Cienīgu atbildi demokrātijas ienaidniekiem, strādnieku slepkavotājiem un Niedras atbrīvotājiem!²

Rīgas strādnieki, darba intelīģence un demokrātiskie pilsoņi! Jo tuvāk nāk vēlēšanas mūsu galvas pilsētā, jo svarīgāki politiski jautājumi nostājas mūsu priekšā, uz kuriem mums jau rīt un parīt jādod sava atbilde ar vēlēšanu zīmītēm. Rīgas vēlēšanu iznākums būs atbilde ne vien uz praktiskiem pilsētas saimniecības jautājumiem: pilsētas nodokļiem, strādnieku un dzīvokļu jautājumiem, satiksmi, ceļu bruģēšanu, apgaismošanu, izglītību, sanitāro uzraudzību, veselības aizsardzību u.t.t. Bez šaubām, arī visi tie svarīgi priekš Rīgas iedzīvotājiem. Bet tā būs lielā mērā atbilde arī uz svarīgiem valsts dzīves jautājumiem. Vēlēšanu iznākumam jābūt par brīdinājumu tiem, kuri Latvijas turpmāko attīstību iesākuši virzīt pa pilsoņu kara, noziedznieku glābšanas un demokrātijas graušanas ceļiem!

Vispirms dodiet noteiktu atbildi tiem, kuri 15.februārī savu vēlēšanu aģitāciju pārvērta par asiņainu izrēķināšanos ar saviem politiskiem pretiniekiem! Nevienas demokrātiska pilsoņa vēlēšanu zīmītes par tiem, kuri vēlēšanu aģitāciju veduši ar revolveriem!

Otrkārt, dodiet noteiktu atbildi tiem, kuri zem republikas drošības sargāšanas markas taisās anulēt visas likumīgās pilsoņu tiesību garantijas, kuri preses, vārda, sapulču un organizēšanās brīvību vietā grib nostādīt administratīvo patvarību politiku! Dodiet noteiktu atbildi tiem, kuri ar drakoniskiem spaidu likumiem grib panākt pret strādniekiem to, ko nespēja panākt viņu augšējie un subsidētie nažu un revolveru varoņi, t.i., strādnieku organizāciju iznīcināšanu.

Beidzot jums jādod noteikta atbilde tiem, kas par savai dzīvei galveno mērķi ir sprauduši lielāko tautas nodevēju Niedras un Vankina glābšanu no soda. Pēdējā brīdī augstākā tiesu iestāde – Senāts uz Niedras sūdības pamata nolēmis atcelt Niedras arestu, un šis noziedznieks kļūs atkal brīvs. Šis likums, uz kura pamata Latvijā apcietināti un no Latvijas izraidīti jau simtiem strādnieku, izrādījies par „nelikumīgu” priekš Niedras. Tā ir „smalka taisnība”, pareizāk sakot, katras taisnības izvarošana par labu tautas nodevējam.

Kara vīri, invalīdi, visi bijušo brīvības cīņu dalībnieki, demokrātiskie pilsoņi un intelīģence! Jums jāzina, zem kādiem sarakstiem slēpjas tie pilsoņi, kuri ar tautas nodevēja Niedras atbrīvošanu pašā vēlēšanu priekšvakarā metuši jums jaunu nekaunīgu izaicinājumu! Tie visi grupējas ap sarakstiem 2, 3, 4 un 5 un viņus pēdējā [nesalasāms teksts] kombinācijām atbalsta centra pilsoņi no saraksta 6. Daudzi no tiem pašiem senatoriem, kuri nupat sprieduši

² Sociāldemokrāts, 27.02.1925., Nr. 47. Pieejams: www.periodika.lv

par Niedras atsvabināšanu, sastopami kā kandidāti uz augšā minētiem sarakstiem Rīgas vēlēšanās. Ar vienu roku tie labina vēlētājus nodot balsis par viņu sarakstiem, bet ar otru paraksta tautas nodevējam atsvabināšanu no cietuma.

Visi šie pēdējā laika notikumi: Masaka slepkavība, uzbrukums demokrātijas tiesībām un tautas nodevēja pestīšana pa otram lāgam laukā no cietuma ir tādi politiski notikumi, kuri spiež apdomāt ne vien strādniecībai, bet arī visiem demokrātiskiem pilsoņiem un inteliģencei, ja tiem demokrātija nav tikai tukša skaņa. Viņai jāizšķiras, uz kuru pusi tā grib nosvērt Latvijas politisko likteņu kausus. Dzīvi piemēri ir viņas acu priekšā. Tos viņa nespēs aizmirst līdz rītdienai, iedama pie vēlēšanu urnām. Viņai jāzina, ka Rīga ir visas Latvijas saimnieciskās, politiskās un garīgās dzīves centrs un šīs vēlēšanas arī ir priekšspēle nāk. Saeimas vēlēšanām.

Strādnieku partija – sociāldemokrātija vienmēr noteikti stāvējusi un stāvēs par mierīgu demokrātiskas attīstības ceļu priekš tautas, bet strādnieku partija arī nekad nepiekāpsies demokrātisko iekārtu graužošo spēku priekšā, zem kādas maskas arī viņi neuzstātos. Strādnieku partija nav pārvērtusi vēlēšanu aģitāciju par asiņainu kaujas lauku, strādnieku partija ir reizi jau glābusi tautas godu no valsts nodevēju spļaudekļiem. Ar saviem un visas tautas protestiem mēs panācām Niedras apcietināšanu. To darīsim arī tagad. Bet mums ir morāliskas tiesības prasīt visu demokrātisko pilsoņu atbalstu šinī darbā.

Rīgas vēlēšanu rezultātiem jābūt atbildei uz uzstādītiem svarīgiem jautājumiem. Vēlēšanu iznākums, kurš būs labvēlīgs politisku slepkavību organizētājiem, demokrātijas ienaidniekiem un tautas nodevēja glābējiem, pamudinās tos iet tālāk pa iesākto ceļu, par ļaunu priekš visas Latvijas demokrātijas. Turpretim vēlēšanu iznākums galvas pilsētā, kurš būs tiem nelabvēlīgs, būs nopietns tautas brīdinājums turpināt reakcijas ceļu. Tātad – pa kuru ceļu? Vai par politiskām slepkavībām vai pret tām? Vai par demokrātisku kārtību vai pret to? Vai par valsts nodevēja Niedras atsvabināšanu vai pret to? Par to rīt un parīt jāizšķiras Rīgas demokrātiskiem vēlētājiem.

Rīgas strādnieki! Jūs esat šo vēlētāju priekšpulks. Gādājiet, lai neviens no jums nepaliek mājā! Gādājiet, lai visi, kas savas balsis grib nodot par strādnieku partiju, zinātu, ka viņas numurs ir 7.

Dodiet cienīgu atbildi demokrātijas ienaidniekiem, strādnieku slepkavotājiem un Niedras pestītājiem!